

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Helhesten

Citation: Drachmann, Holger: "Helhesten", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 24. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann10tom-shoot-workid54475/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

Han sprang op med et Sæt, som havde han faaet sine Lemmers Fjerkraft tilbage, og vilde gribe hende i Struben. Hun lo og bug ham Krykken i Panden. Han sank ned uden en Lyd og faldt sammen i Støv og Aske. Hun stødte Krykken heftigt i Jorden — og Vinden kom flygende og spredte Støvet og Asken bort over Landskabet, langs Gærderne, op over Vidiebuskene ..... Og Taagen rullede frem.

Men den fremmede Mand stod bleg og skælvende i Mosekonens Dør. Saa vendte han sig, gik tilbage i Stuen, satte sig paa den rødmalede Træstol og græd tunge, bitre Taarer.

Ellen humpede efter ham, bøjede sig over ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

Han saa i Vejret, op og ind i hendes klare, skinnende ungdomsfrejdige Øjne. „Hvorledes holder Du det ud, Ellen?“ spurgte han.

„Ved at være, hvad Du ogsaa kan: taalmodig og mild — bære alt — vide, at ingen vil os noget ondt, naar vi ikke selv vil! Ved at være glad, naar det gaar godt, og glad, naar det gaar ilde — fordi ingen har sagt, at det skal være godt eller ilde, men blot sagt, at det skal være. Saadan har min Rørsanger det derude i Sivene — saadan har min Kat det under Skorstenen. Naar Katten tager Sangeren, saa er det ikke, fordi den vil noget ondt, men fordi den maa! Ellers vilde Sangeren ikks synge, Katten ikke spinde. Hvem er glædere end de to? De vil ikke leve evigt! Vi vil — men hvorfor saa frygte? Bedre end her? ... det er let at tænke sig. Værre? ... det er ikke rimeligt. Ligesdan? ... det er umuligt. Altsaa: glad!“

HELHESTEN

Nu ville vi leve vor Kærlighed, Kære!
 Og kan den ej leves i Tugt og Ære,
 Og skal den betales med Rentasrenter,
 Saa ville vi dog tilsammen være ...
 Tys! —
 Helhesten, Du! Han staar ude og venter!

„Denne Kupé — ikke-Røg! De maa skynde Dem!“ sagde Konduktøren og hjalp mig ind med et Puf. Piben lød, Toget var i Bevægelse. — Det var en sen Septembereftermiddag, mørkt, Ruskregn og Blæst.

Jeg kom sydfra, havde gjort et Besøg undervejs ved en Station nord for Grænsen, og vilde op gennem Halvoen — paa maa og faa. Jeg tror altid paa den „gode“ September som Vederlag for en mislykket Sommer. Og til Hovedstaden kommer man tidsnok.

Idet jeg ordnede min Haandbagage i Nettet ved Siden af den dødsige Lampe, stødte min Fod mod en anden Fod. Jeg bad om Forlædelse, bøjede mig og saa' en Person indsvøbt i en stor graa saakaldet Proprietær-Kappe. Han havde en Stormhue trukket ned i Panden, laa henslængt i det ene Hjørne, mumlede et knebent: Ingen Aarsag! Jeg satte mig, lyttede efter Vinden, Togets Rumlen, Regnens tættere Fald mod Ruden. Jeg frøs, var lidt gnaven, lidt beklemt, kom til at længes smægtende efter en Cigar — skønt jeg havde bestemt mig for ikke at ryge. Jeg tog Futteral frem og spurgte høfligt Manden i Kappen, om det generede? En Mumlen, som jeg kunde adlyde i hvad Retning det skulde være. Saa strøg jeg en Tændstik af — og havde for mig den nedersteHalvdel af et Ansigt, som jeg skulde kende og dog var i Vilderede med. Stormhuen blev skubbet lidt irritabelt i Vejret — Lysset, om ikke Tobaksrøgen, generede aabenbart disse Øjne .... og nu kunde jeg ikke tage fejl. Det var en Skolekammerat og tidligere Ven — men hvor forandret! Dybe Furer fra Næsefløjen ned om Mundvigen — en graabrun Teint, et træt, slapt, mismodigt Udtryk — kun Øjnene var endnu, skønt omgivne af mørke Skygger, de samme smukke, brune .... og de blev med ét ganske levende og klare, da han rakte Haanden frem og gav mig et tavst, veimønt Tryk: „Er det Dig?“ —

„Er det Dig!“

Saa fortalte jeg løst og fast — om mine Rejser i Udlandet — mit lange Ophold borte fra Hjemmet — min Plan, at æventyre mig lidt omkring paa gamle kendte Steder, inden jeg atter gæstede Hovedstaden.

„Du tager da hjem med mig nu?“ afbrød han mig kort, paa sin lidt myndige, ligefremme Maade. Det var ganske, som om den mellemiggende Række Aar ikke havde været. Han var for mig i dette Øjeblik den velbyggede elastiske Skikkelse, udstyret med et Hoved og en Nakke, som maatte have gjort mange smaa Frækner og Jomfruer røde om Kinden; en god Gaard i Vente fra en Fader, der havde været økonomisk nok til kun at holde sig denne ene Søn — foruden en Datter, som blev tidligt og jeg tror lykkeligt gift. Jeg saa' ham, som han var *dengang*. Der var ikke tilstrækkelig lyst i Kupéen til at se ham fuldstændigt, som han var bleven *nu*.

Nogle Stationer kom vi forbi. Saa steg vi ud. En aaben Jagtvogn med to gode Skimler trak os en lille Mil bort igennem Mørke og æltede Veje. Omkring mig var bakket, skovbevokset Terræn, saa kom en Pileallé; og vi svingede knaldende op for Gaarden.

Jeg havde ikke spurgt ham om hans Forhold, kun saa vidt muligt passiareet om mig selv. Det syntes mig rigtigst saa. Jeg ventede mig ingen Hushue paa Gaarden — blev heller ikke skuffet, da en halv-voksen Tjener vartede op ved Bordet, hvor en midaldrende Husholderske gjorde en Slags stiltiende Honnør. Vi spiste godt — jeg i det mindste med god Appetit. Han syntes kræsen, drak kun Vand, men besørgede flittigt mit Glas fyldt af uelastelig Rudesheimer. Efter Bordet gik vi ind i hans Arbejdsstue, smykket med Jagttrofæer, Bøsser, Fotografier af Hunde — og en udmærket fransk Radering efter et Portræt af Turgénjef. En fed astmatisk Hund rokkede knurrende imod mig, snusede lidt til mig og lod sig falde.

„Stille, Unkas — gamle Fyr!“ sagde han blidt, dæmpet, ligesom søvrig. Jeg antog ham uden Betænkning for træt, rimeligvis Rekonvalescent efter en længere Sygdom. Da det ikke vilde glide med en Samtale, rejste jeg mig snart, strakte mig, og bad, om jeg maatte blive vist til mit Værelse. Han saa' lidt spørgende paa mig, syntes at ville holde mig tilbage — men tog saa Lyset og førte mig op til et Gæstekammer, ligeledes jagtudyret.

„Du er vel ikke bange for at sove i dette Arsenal,“ sagde han let ironisk. „Hvordan er det — skyder Du endnu — eller — jeg synes, at jeg har set Dig iblandt Dyrebeskytterne?“ ....

Jeg svarede, som sandt var, at jeg baade regnede mig til Dyrevennerne og Dyrebeskytterne, men at jeg i en smuk Egn og i godt Følge gerne drev omkring med Bøsse og Hund ....

„Saa er Du allenfals ikke Jæger!“ sagde han. „Godnat! Læser Du i Sengen? — glem ikke at slukke Lyset!“ ....

„Jeg skal nok være forsigtig! Er Du bange for Ildløs?“ spurgte jeg.

„Om just ikke bange — saa frygter jeg altid for, eller gaar og venter paa, en eller anden Ulykke!“ svarede han underlig bestemt.

Og vi skiltes med et Haandtryk. Jeg laa en Timestid eller halvanden; sove kunde jeg ikke; løse gad jeg heller ikke; jeg lyttede efter de snart regelmæssige, snart uregelmæssige Trin af en Person, der gik frem og tilbage over Gulvet neden under. Det maatte være ham.

Stakkels Fyr! tænkte jeg. Gud véd, hvad der er i Vejen med ham? Økonomiske Sorger — næppe. Kvindesorger? .... Jeg bestemte mig for de sidste — dvælende ved hans forandrede Udseende. Og det faldt mig ind: mon han egentlig skulde være ganske tilregnelig? Det sidder bestemt i Sjælen! — han lider meget — muligvis har han forsyndet sig haardt — men *lide* gør han. Denne Ensomhed omkring ham — ligesom Kutte over alt — trods Ilden i Ovnene og Værelsernes gode Udstyr! Jeg er sikker paa, at Gaarden er smuk ved Dagen, rummelige Længer, en stor Have, sandsynligvis med tilhørende Skov,

Han maa sidde godt i det. Og alt sammen staar det og venter paa en, som ikke kommer. *Han* venter maaske ogsaa .... eller han tør ikke vente .... han véd, at ingen tør komme! Ja, det er sikkert; han maa have forsyndet sig svært. *Saa*dan kommer man ikke til at se ud, fordi man har haft nogle Ærgreiser, eller en Gigtfeber eller gjort nogle Dumheder!

Stakkel!

Og jo mere jeg nærmede mig Dødens Regioner, jo uhyggeligere, besynderligere spogede Tankerne omkring mig. Der var denne Lyd af Trinnene neden under... og nu syntes jeg, at han nølende, med Besvær steg op ad Trapperne — et Trin af Gangen i langsomt Tempo ... bum — bum — bum! Mon han støttede sig ved en Stok? Jeg formodede, at han lyttede udenfor min Dør. Jeg var fast besluttet paa at lade, som jeg sov, hvis han kom ind for at ville snakke. Jeg følte mig aldeles ikke oplagt. Saa fjernede han sig; en Dør blev lukket; jeg faldt atter hen, men sov ikke.

Nu var jeg i Teatret. Vi var ganske unge Mennesker han og jeg. Med Lommepege var det knapt — i det mindste hos mig. Men vor „Don Juan“ skulde vi altid høre. Og han fulgte trofast med mig højt op paa det svedende Galleri, og altid fremkaldte Stengæsten Kuldegysninger hos os, og vor Fantasi lavede sig til at gennemsnies af Finalen, naar Leporello begynde:

Snart han banker paa vor Dør —
Hør — hør — hør — hør!

Saa var der ham, den tredje i Kompagniet, vor Kammerat fra Fuglebøgen — hvor de dovne „gode“ Hoveder og de svagt begavede havde deres Plads. Ogsaa ham havde vi faaet med til Mozarts uødelige Værk en Gang. Han lod det blive ved denne ene Gang. Musik brød han sig ikke synderligt om — Stengæstebudet kedede ham — og Leporello tror jeg var ham til Forargelse.

Det var en underlig Fyr; stor, stærk, med plussede Kæver, udhvalvede Øjne; i Panden en Haartjavs, som paa Grund af en „Hvirvel“ stak frem som et Horn. Han havde Klumpfod og gik med Stok. Yderst godmodig — som klumpfodede ikke altid er — kunde han dog drilles saa længe, indtil en ustyrlig Hidsighed løb af med ham. Og saa ve den Galgenfugl, der kom indenfor hans Nævers eller Stoks Rækkevidde!

Gud véd, hvor *han* nu var landet? Hans Fader havde dengang en større Landejendom; og Sønnen plejede at sige: jeg behøver s'gu Fanden ta'e mig ikke at læse saa meget — for jeg kan da nok drive det til at drive en Gaard!

Han var ikke saa slet begavet, som det lod til; en vis Selvironi og Muttervits skinnede igennem hans godmodige Ladhed. Jeg havde ogsaa set Eksempler paa, at han kunde beherske sig, ja endog med en ganske fin Kløgt forstille sig, indtil han slog sit Slag. Min nuværende Vært og han var i Skolen uadskillelige — til Trods for, eller paa Grund af, deres indre og ydre Forskellighed. Den ene kvik, velbegavet, en Endymion at se til, støttet af Legemsidræt og — maaske — noget „adeligt“ Blod. Den anden halt, styg, klodset — men ogsaa med Paastand paa „Blod“. I Uvilje mod Lektier og Lærere mødtes de. Begge tog de Afgangseksamen sammen med mig. Alle tre fik vi 2den Karakter. De tog Sagen med Sindsro. Min nuværende Vært fløjtede — den anden lo; han havde næppe ventet *det* Resultat. Han gav et flot Gilde ... og min sidste Erindring om ham var, at jeg saa' ham staaende med Stok og Klumpfod paa et Bord, trampende Takten til en Rundsang .... bum — bum — bum! .... indtil Bordet brast under hans Vægt.

Vi kaldte ham „Helhesten“ og sang, naar vi drillede ham, altid:

„Paa tre Ben (udt. Træben) humper den Helhest af Sted.“

Uden at nogen af os gjorde Fordring paa at synge Blichers Sang paa Jydsk.

Su spøgede Helhesten helt ind i Don Juan. Jeg syntes, at det var ham, som var Stengæsten — og at han kom ind, kridtet i Ansigtet, med et Horn i Panden, rækkende Haanden ud mod Galningen, Forførelsen, Ødelanden — medens han med Gravrøst gryntede

Don Juan! Du har mig buden ...

Aa, disse fremmede Senge! fremmede Værelser! sen Aftensmad ... eller var det Rudesheimeren?

Jeg vaagnede tidligt, lidt uklar over Omgivelserne, stod op, og aabnede Vinduet. En Luft som til Højfjelds slog mig i Møde. Det var den Septemberdag, jeg havde ventet. Tindrende blaa Himmel, hvide, kølige Skyer, klare Skygger hen over Haven ... i det fjerne Stranden, og foran den et bakket, skovbevokset, kraftigt Landskab, hvorfra Livets sunde Aande syntes at dampe Solen i Møde.

Hvor man en saadan Morgen kan smile af Nattefantasier og Drømme!

Jeg kom ned og traf min Vært ved Frokostbordet. Han havde synligt ikke rørt ved Maden, rakte mig venlig men adspredt Haanden, og pegede paa Aviserne, som Posten havde bragt. Selv løb han nogle Breve igennem.

Jeg styrkede mig ved en solid, lændlig Frokost — og iagttog ham. Kendelig ældet, forandret, og dog saa meget af den tidligere stadselige Karl. Brevene lod til at være almindelige Forretningsskrivelser. Et kastede han over til mig med den korte, spøgende Bemærkning:

„Til Jægersmanden!“

Det var en Tilsigelse — som en Slags Rundskrivelse — fra Nabo-skovrideren, Forstraaden, om, at der i Dag Kl. 11, Mødested Vandmøliekroen, afholdtes Klapjagt; med Tilføjelse Hare og Ræv!

„Saa maa vi vel skynde os?“ sagde jeg.

„Jeg gaar ikke paa Jagt!“ lød Svaret lakonisk. „Forstraaden véd det — hvorfor sender han mig altid sin dumme Indbydelse!“

Jeg saa' paa ham. Han vendte Profilen mod Lyset. Kinden var mærket af et Ar — som af et Sabelbug — der løb ned om Øret; en Flig af Ørebrusken manglede.

Har han været i Krigen? tænkte jeg ved mig selv og spurgte højt: „Du gaar ikke paa Jagt?“ ...

„Aldrig paa Klapjagter!“ svarede han kort, næsten tvært. „Men har Du megen Lyst til at skyde en Bøsse af, saa kan vi tage Hunden og drive op over Brakjorden langs Roerne ... dér ligger en Flok Høns eller to!“ —

Vi gik. Jeg havde sat mig for at være i ypperligt Humør. Vejret var jo henrivende. Jeg fortalte Jagtbedrifter fra Udlandet. Han gjorde smilende en og anden Bemærkning, men faldt snart hen igen i sin nuttede Tværhed.

Man skal respektere Folks Morgengnavenhed! tænkte jeg og fløjtede professionelt ad Unkas, som ikke i fjerneste Maade tog Notits af mig — hvorimod den, trods Alder og Astma, med smidig, svansende Agtpaaagivenhed fulgte Herrens mindste Bevægelse, stadig holdende sig „hinter“.

„Saa, ailez, Unkas, —sucht!“ kommanderede han, da vi nærmede os Roerne.

Og Hunden fo'r frem, med Snuden ned, Svansen viftende — i Krumninger og Zigzag, nu og da løftende det graa Hoved vejrende imod Vinden.

Med Herren var foregaaet en Forandring. Jægerblodet begyndte synligt at pulsere .... de brune Øjne blev grønligt klare .... han gik frem, stadig hastigere og dog med den beherskede Ynde i Bevægelserne, som gør en virkelig Jægerskikkelse saa smuk — elastisk, rank, med Bagladeren parat .....

Saa tordnede han ud imod mig: „For Fanden, hvor løber Du hen? Imod Vinden — altid imod ... skyd ikke Hunden!“ —

Jeg stod stille. Flokken svirrede op — „rejste“ med denne knækende-snurrende Lyd, der gør Begynderen saa forbløffet.

Bum — bum! Min Ven dublerede — Unkas apporerede. Flokken spredte sig, efterladende nogle Stykker baskende mellem Roerne, der med ét syntes levende.

Min Ven lo. Der stod jeg og saa, hvordan han stoppede de rustbrune Fugle i Tasken og klappede Unkas, der bugtede sig som en Aal og endogsaa kærtegnede mine opsmøgede Benklæder.

„Om igen!“ raabte jeg. „Jeg vil have Revanche!“

Min Ven lo højt, næsten barnagtigt, medens han puttede friske Patroner i Bøssen.

„Flokken er gaaet ind i Skoven!“ sagde han.

„Saa gaar vi ogsaa ind i Skoven!“ var mit Svar; og jeg løb til Gærdet og sprang over.

I den gyldengule Skov skød først han en enkelt Høne — og saa jeg en. Nu kendte mine morderiske Instinkter ingen Grænse. Forglemt var Dyrebeskyttelse — jeg tog ham ved Armen og sagde: „Der er Tid endnu — vi gaar med paa Klapjagt!“

Hans Ansigt blev mørkt. „Nej!“ svarede han.

Jeg plagede ham, drillede ham, lo ham ud for hans Hypokondri ... han syntes at kæmpe med sin Jægerlyst, denne dybe Tilbøjelighed, som kun den fødte Jæger og Skytte kender, og saa noget andet.

Med et trak han Vejret, som en Mand, der ønsker at blive en Byrde kvit. Maaske havde han ikke længe haft Selskab, der kunde adspredde ham; — muligvis følte han sig, takket være sit Humør, ungdommelig nok til at kunne trodse en Fordøm ... jeg véd ikke hvad, men han mumlede imellem Tænderne noget som: Det maa engang ha' en Ende! — Og vi gik raskt til. Det blev en Dag, som jeg længe, indtil de mindste Enkeltheder skulde huske.

Vandmøllekroen laa lavt, fugtigt, mellem Bakkerne i en Slugt, der aabnede sig ned imod Stranden. Naaleplantage paa den ene Side, Løvskov paa den anden.

„Her er smukt!“ sagde jeg, stadig begejstret. „Et herligt Terræn!“

„Det er, som man tager det!“ svarede han, og jeg syntes, at han med Vold sætte sit Ansigt i Lave, trængende en Uvilje eller Vrede eller pinlig Bekymring tilbage, førend han og jeg, med Bøsserne hængende i Remmen over Nakken, bukkede os, for ikke at rende Panden imod Dørkarmen.

Jeg blev lidt ængstelig paa hans Vegne og halvt ked over at have nødet ham. Han var vist syg.

Men saa snart vi var kommen ind i den halvmørke Stue, hvor han forestillede mig for Forstraaden, og Forstraaden atter forestillede os for det øvrige Jagtselskab, foregik der atter en Forvandling med ham. Han snakkede utvungent, som Selskabsmand, med de tilstedeværende Herrer, en Baron, en Greve, en Jægermester, endnu en Jægermester og et Par Købstadborgere, af hvilke den ene var Apoteker, den anden „Agent“.

Selskabet var aabenbart fremmed for ham — Gæster langvejs fra, som den gamle tørre Forstraad aabenbart ikke uden Selvovervindelse havde samlet under sit grønne Banner.

„Naa, min Kære!“ knurrede Forstraaden. „Det er længe siden, De har villet bære os ... til Gengæld møder De to Mand høj i Dag ... kan han dér skyde?“

Dette Spørgsmaal dokumenterede, at Forstraaden var tunghør og syntes at forudsætte den samme Egenskab hos andre. Jeg burde have følt mig krænket, men var altfor godt oplagt. Min Ven svarede kort:

„Han pudsede mig lige nyligt min sidste Høne væk af Flokken!“

„Det var Fa'n!“ sagde Forstraaden.

Saa satte vi os i Bevægelse ned igennem Slugten.

Fra den ældre Naaleplantning ned imod Stranden gik et Strykke Hedejord, hvor Ungplantning var begyndt. Her ventede Skovfogden; og i Række og Geled stod Klapperne opmarscherede med Hegnsmanden paa Fløjen. Hegnsmanden var en lang, svær Karl med en hvid, afbarket Knippel i Haanden. Klapperne, forsultne Husmandssønner og Skovarbejdere, saa' aldeles røveragtige ud — en saadan Bunke aflagte Klæder og Filthatte havde jeg i det mindste ikke sét paa en Gang.

Da det „fødte“ og „u-fødte“ Jagtselskab kom anstigende, hilstes der over Røvernes hele Linie. Ingen hilste igen — undtagen jeg. Det var vist ikke korrekt. I hvert Fald vendte Greven sig lidt forundret hen i Retning af mig; og Skovfogden, en lille senestærk, polisk Mand, tog kendelig Maal af mig.

Min Ven præsenterede mig for ham. Skovfogden hilste og saa' — ikke paa mit Ansigt men paa min Bøsse: „Undskyld, min Herre, men — hvis De vil være saa god at bære Bøssen — saadan over Skuldren med Skæftet ind mod Laaret — og ikke Piben frem efter!“

Jeg følte, at jeg blev rød. Hegnsmanden grinede. Forstraaden knurrede: „Det er rigtigt — vi skyder ikke Mennesker!“

Min Ven blegnede, bed sig i Læben og mumlede: „Idiot!“ Saa drejede han sig raskt paa Hælen og sagde højt, skarpt: „Hr. Først-

raad! min Ven her har tre Aar i Træk ligget paa Gemsejagt i de tyrolske Bjerge ... jeg svarer for, at han kan ontgaas Skydevaaben!"

Greven kom til: „Hvorledes — siger De? Jeg har ogsaa været i Tyrol ... det fornøjer mig, at De har været i Tyrol ... men i Tyrol er der et andet Terræn!" ...

Saa kom Baronen til — og den lille tykke Jægermester ... ogsaa Baronen havde været i Tyrol ... og Apotekeren kom til: han havde „læst" om Gemsejagt ... det summede omkring mig med Tyrol ... og skønt jeg følte mig ilde til Mode som Centrum for denne Undersøgelse — saa kunde jeg dog ikke lade være at le. Jeg tænkte paa Døfreggers Billed: Der Salontiroler!

Forstraaden havde af det hele kun opfanget Ordet Gemsejagt. „Gemser!" knurrede han — „her er Fa'n brække mig ingen Gemser! Hvad er det for Historier?" ...

Jeg lovede mig selv, at jeg aldrig skulde betro nogen mine Jagt-øvenyr. Saa klappede Skovfogden i Hænderne:

„Første Saat!" —

Den første Saat blev udpeget og tog sin Begyndelse. Skovfogden anviste Skytterne deres Pladser. Mig førte han gennem Ungplantningen ned til Stranden: „Her *kan* godt en Hare komme paa Skud!" sagde han. Jeg saa' over Sandet ud paa det blanke, rolige Vand og tænkte: Han sætter mig her, for at jeg skal gøre mindst Skade! Godt! jeg vil glæde mig over Naturen og skaane Dyrenes Liv! —

Det ærgrede mig dog lidt, at jeg var gjort saa aldeles umyndig, saa meget mere, som jeg sandsynligvis ikke stod tilbage i Brugen af Krudt og Bly for de andre Herrer — Forstetaten ufortait. Jeg havde blot ikke lagt mig det fagmæssige Snit til. Men jeg kunde glæde mig over den skønne Dag, den herlige Luft, Hedestrækningen, Stranden, Havet, Farvenuancerne. Det kunde de andre maaske ikke.

Jeg saa' mig om efter min Ven. Han maatte have faaet sin Plads oppe i den ældre Plantning. Nærmest mig, en halvhundred Skridt borte, mellem de næppe mandshøje Graner og Fyrre, ragede den ædle Greves brede Skikkelse frem. Fuldstændigt Jagtkostume: lille brun Filthat med smal, nedsmøget Skygge, brun Laeden-Jakke, høje Gamascher. Solen var begyndt at blinke bag hvidlige, lidt formløse Skyer; dens Skær spillede hernad Grevens smukke Dublet. „Stiv som en Støtte" stod han, rygende af en Cigar med et langt Mundstykke. Kan han ryge, saa kan jeg vel ogsaa! Og jeg havde just faaet Futeral og Æske frem, da jeg hørte Klappernes: Ha—ha! ha! Ho—o! hallo! Og pludseligt Skovfogdens: Pas paa! — en Ræv! Pas paa Ræven!

Et Skud faldt noget borte. Og oppe fra den ældre Plantning saa' jeg et rødt, lavt Lyn hen ad Jorden — Mikkelt med Luntten ret ud bag sig — farende som en Ildstrime langs hele Klapperkæden ned ad

Stranden til. Saa gjorde den et lille Sving — hurtigt som Tanken — hen imod mig. Et mærkværdigt Instinkt, at det Dyr vælger den mindst farlige Fjende!

Jeg havde Bøssen ved Kinden og et godt — nemt — Sigte. Men hurtigt, som Lynet selv, fo'r det igennem mig: *Den dér har samme Ret, som Du selv, til at leve, spise, formere sig og dø — uden Udvaabens Mellemkomst!*

Saa var Lynet forbi mig. Greven skød.

En Jamren, eller en jamrende Skrigen — noget midt imellem en lille Hunds Gøen og et lille Barns Vræl ... Greven løb frem og afgav sit andet Skud.

Jeg var glad over, at det ikke var mig.

Og paany hørtes Klapperne, som jeg nu tydeligt saa', væbnede med Kæppe, hoppende og brydende gennem Granerne. Den lange, svære Hegnsmand var yderst. Han skraalede som en besat: Hare — Ha—Ha—Hare! Atter faldt et Par Skud, men længere oppe. Klapperne var forbi Greven og mig; deres Raab tabte sig. Roverne var slugt af Skoven. Der var ganske stille omkring mig. Jeg saa' Greven smække Baglæderen sammen, hvori han havde stukket de friske Patroner. Vinden begyndte at suse svagt i Fyrrerne; Solen blinkede og gik bag Skyen; jeg følte mig ensom og besynderlig, uforklarlig trang om Hjertet.

Stakkels Dyr! stakkels levende Skabninger — tobenede saa vel som firbenede! tænkte jeg.

Jeg var helst gaet hjem med det samme. Jeg var nok ikke rigtig Jæger alligevel.

Saa var den *Saat* til Ende.

Seleskabet samledes. Forstraaden var gnaven. „Skidt begyndt!“ knurrede han. „Skovfogden skød fejl til en Hare — to Skud — hvad skal det blive til? ... Hvem skød Ræven? ... Gjorde De?“ ...

Jeg pegede paa Greven. Med Spidsen af sin Støvle væltede han Dyret om paa Ryggen; den hvide, silkebløde Bug tegnede sig imod det mørke fugtiggrønne Mos og den gule Lav, der dækkede Jorden som et svampet Tæppe.

„Det er en Tæve!“ sagde han dybsindig.

Hegnsmanden greb den døde Madam Mikkel, hvis ene, skarpe Tand skinnede frem under den fine, smalle Snude. Han kysede med hende ad de lasede Røverdrenge og sagde grinende: „Hun kaster ingen Unger flere!“ —

„Det var *en!*“ ... talte Forstraaden og saa' sig misfornøjet om.

Min Ven kom ud fra de høje Graner, slæbende en stor, brandgul Hæn-Ræv. Hans Udtryk var atter tvært, træt, underlig ubestemt.

„Naa, der har vi Fatter!“ raabte Forstraaden, noget oplyvet. „Jeg foreslaar, mine Herrer, at vi tager Frokosten nu, inden næste Saat. Det vil kanske hjælpe!“ ...

Saa spistes der Frokost, som enhver førte med sig i Skydetasken. Min Ven og jeg maatte laane os frem hos Herrerne. Agenten og den lille tykke Jægermester tilbød os rigeligt. Min Ven tyggede blot paa en Kiks og nippede til en Siurk Portvin. Jeg havde forsigtigt pillet Patronerne ud af min Bøsse, førend jeg satte den hen iblandt de andre. Dette skaffede mig et bifaldende Nik fra Skovfogden, som netop havde faaet sin Røffel af Forstraaden: „Jeg tror, Fa'n brække mig, at De bliver gammel, Iversen ... akkurat som jeg selv!“ tilføjede Skovrideren, godmodigt sukkende.

Herrerne gumlede Smørrebrødet i sig og slukkede efter med Portvin. Hegnsmanden havde bragt en Kurv Øl; men ingen tog Notits af den. En kølig, fugtig Luftning susede igennem Fyrrene; Baronen og en af Jægermestrene talte lidt Politik — saadan nærmest godsejer-venlig Sognepolitik, uden synderlig Lidenskabelighed. Apotekeren var ivrigere — men ingen hørte efter; Agenten lo med Munden fuld af Mad. Den lille tynde Jægermester gned sin Gigt og spurgte ind i Forstraadens Øre, hvordan det gik med *hans* Gigt? Forstraaden sad krumbøjet, den lange, tørre Ryg i en Buc, med de graa, blodskudte Øjne hæftede vemodigt paa Granerne og Fyrrene — hans Plannings Børn. Medtaget var han og ældet; en nidkær Embedsmand tydelig nok — en udholdende, omsigtsfuld Planter i hvert Fald. Muligvis saa' han i Dag for sidste Gang sine Børn. Hvem kan sige det? Livet er uberegneligt i dets Varighed og i dets Korthed.

Saa faldt der en Ytring af en i Selskabet — saadan som der kan ytres noget, der synes at komme dumpende uden Forudsætninger i almindelig Samtale. Det var om Uheld paa Jagt — og Varster, der kunde bebude et Ulykkestilfælde.

Skovfogden tyssede paa de nærmeststaaende og hviskede nikken-
de hen imod Skovrideren: „Den Gamle lider ikke, at der bliver talt saadan. For der skete en Gang noget slemt paa en Klapjagt — flere Aar tilbage; og da var *han* tilfældigvis hjemme og laa syg. Det var Aaret før jeg kom til Distriktet her. Der maa aldrig tales derom!“ —

Enhver saa' uvilkaarligt til sin Bøsse. Jeg var rolig for min.

Forstraaden rejste sig med noget Besvær og rev sig ud af sine Tanker: „Næste Saat, mine Herrer! Det er den største, og jeg haaber, at Iversen vil sørge for, at den bliver interessant!“ —

Bag fra tog En mig om Armen. Jeg saa' min Vens graabrune Teint ganske askefarvet. „Er Du syg?“ spurgte jeg dæmpet. „Skal vi gaa hjem?“

„Nej, det vilde være for paafaldende nu. Men lad os to være sammen denne Gang!“ sagde han.

Madpapirerne blev stoppet i Skydetaskerne. Greven, som hele Tiden havde været adspredt, kom hen til mig: „Sig mig engang — hvorfor skød De ikke?“

Jeg var lige ved et Smil, men svarede hurtigt: „Jeg vilde lade Dem have Æren!“ —

Han saa' opmærksomt paa mig, som om han vilde udgranske mit lænlige Indre; bukkede stift, og sagde: „De havde et *lige* Skud paa hende — men jeg er Dem meget forbunden!“

Hvorefter han fiernede sig med Skovfogden.

Min Ven trak hastigt af med mig. Jeg fik næppe Tid til at snappe min Bosse. Skovfogden vinkede ad os og pegede den modsatte Vej. Min Ven raabte: „Jeg kender det hele Terræn — vi gaar yderst vest-paa — lad De mig om det!“

Han halede altsaa af Sted med mig gennem Tykningen, Fyrr afvekslende med Birk. Det var en saa udpræget nervøs Uro, Ophidselse, der havde grebet ham, at jeg virkelig begyndte at frygte for et alvorligt Ildebefindende og spurgte ham: „Skal vi ikke sidde ned? ... Skal jeg løbe tilbage og bede om en Slurk Vin til Dig? Du ser ret daarlig ud!“ —

„Passiar!“ afbrød han, kort og barsk. „Det er blot deres Vrøvl, som keder mig og irriterer mig. Naar denne Saat er ude, gaar vi hjem uden at sige Farvel. Disse Jægersmænd er indbildske, dumme, umulige. Hvad giver Du mig for den lille rykke Jægermester — med hans „Varsler“ i Den Idiot! ser *han* ud, som han saa' Varsler? Jeg kan skrive en Undskyldning til Forstraaden. Han er bleven svært stivbenet og aflægs. Skovfogden har Ord for at være en dygtig Skytte — men sikken han skød til den Hare! Naa, det er for Resten dumt at skyde Harer — saa længe der er en Ræv. Jeg kan ikke udstaa Røve. De tager alt mit Fjerkræ — og mine Kaniner — og Dyrelammene i Skoven. Det er nogle blodtørstige Kanafjer — durkdrevne — graadige — de myrder tidt af bare Lyst. Jeg kastede en Grav ud i Fjor. Den var helt spækket med Vildt og Tamt — et Spisekammer, siger jeg Dig, som det ikke findes paa nogen Herregaard i Julen. Ungerne var saa mæskede, at de knap kunde kravle. Men det kan hændes, Unkas fik gjort Hæs paa dem!“ ...

„Ja, hvor er Unkas?“ spurgte jeg i min Uskyldighed, forbløffet ved denne pludselige Ordstrøm.

Han lo og gjorde en Grimace: „Tror Du maaske, at man har Hund med paa Klapjagt? Aa, Du er en ...!“

„Rekrut!“ sagde jeg leende. „Til Trods for mine Gemsebedrifter! Der havde Du nær bragt mig i Fedtefadet!“ —

Han lo paa en indeklemt, pinlig Maade. Saa slængte han sig under et Træ, Bøssen ved Siden, Hatten af Hovedet. Han holdt sig

over Panden: „Det er blot mine gamle Nervesmerter! Jeg har gaaet for stærkt — og ikke spist noget i Dag. Det siger ingenting. Pas Du bare paa Rævene — jeg hviler mig lidt!“ ....

Han havde lukket Øjnene og lænede sig tilbage. Nu kunde jeg se, hvor smukt dette Ansigt havde været — og hvor det var skæmmet af Sorg og Sindslidelser — snarere nok end af Udskejelser! Arret over Kinden og Øret traadte tydeligere frem. En Refleks af den blege Sol stjal sig ned igennem Birkens svævende Guldfligran. Og det brudte Lys sagde ligesom: Se, hvor denne Mand er mærket!

Jeg vendte mig hjertegreben bort. Allenfals var jeg ikke *den*, som dønte. Han trænger til Ro! tænkte jeg, og tilføjede ved mig selv: Maaske til en Ven og fortrolig!

Hvor stille — og ensomt — og skønt her var i denne Skov, der lavede sig til at gaa Vinterhvilen i Møde! Guld og Gyldenbrunt og Smaragdgrønt omkring mig — med Dugvæde over Blade og Naale, Dugfrynser i Edderkoppernes Spind. Det forekom mig — hvad der saa tidt er forekommet mig i Naturen — at disse Stammer, ældre og yngre, krogede og lige, havde levende Væsners Modtagelighed føles med mig — Sympati for andre Væsner — kunde lide sammen med Mennesker. Brødre i Grunden — under Skæbnens Tryk og Tilskikkelser!

Og *her* lavede Mennesker sig til at ødelægge og dræbe — nærmest for Fornøjelse, af Adspredelsestrang!

Jeg blev formelig vred paa ham derhenne — som dog nærmest fyldte mig selv med Overbærenhed, Medfølelse, dyb Medlidenhed. Hvad havde *han* udestaaende med et intelligent, tappert, modigt Dyr — som Ræven — der ret besét kun gjorde Menneskets Handlinger efter: stiftede Familie og slagtede Fjerkræ til Bedste for Familien!

Jeg kom til at smile ad min Apologi for den røde Mikkell. Saa hørtes atter Klappernes Raab — ligesom en spottende Latter langt borte — Ha—ha—ha! Hoo—o! Og Kæppene bankede hult paa Stammerne, medens Grene brækkedes og Løv raslede.

Jeg spidsede Ører og holdt min Bøsse parat. Mit Hjerte slog lydeligt — Rekruttens Hjerte. For en Minut siden Apologi — Brødre-kærlighed — Samfølelse med alt levende, Dyr og Planter. Og nu! Det morderiske Instinkt — Jagtens, Skovens — Skyttens Hazard-Fortryllelse!

Jeg var nok alligevel Jæger.

Min Ven havde aabnet Øjnene og saa' paa mig. Det forekom mig, at hans Blik paa en Gang var sorgfuldt og stikkende — smerteligt og ironisk. Jeg *følte* Blikket, besvarede det ikke, undveg det snarere; men det var over mig med en mystisk Magt, hvorunder jeg handlede som hypnotiseret.

Knap tyve Skridt borte — mellem ham og mig — stod Mikkel, lige dukket frem om et Birkested. Det spidse Ansigt, med én synlig hvid Tand og de funkende Øjne, vendt imod mig.

Jeg havde Bøssen ved Kinden. Inden næste Sekund vilde Skuddet være gaaet af — og i dette ene Sekund saa' jeg Sigtekornet paa en mig gaadefuld Maade i Linje med min Vens Hoved. Jeg saa' ikke, at han havde rejst sig. Jeg hørte hans Stemme: „Skyd, for Satan! over mit Hoved ... eller i mit Hoved!“ ...

De sidste Ord faldt samtidig med, at begge — begge Haner smækkede ned. Ingen Detonation fulgte — Bøssen sitrede i mine Hænder — Mikkels brandrøde Lunte stod ret i Vejret. ... borte var han.

Jeg stirrede skælvende, maalløs paa min Ven. Han stod oprejst, ti Skridt fra mig. Ingen af os talte. Saa slog han sig med Knytnæve for Panden: „Aa, hvorfor skød Du ikke?“ ...

Dirrende, sitrende som i Søsye, eftersaa' jeg Bøssen. Jeg havde ikke stukket Patronerne i Løbene.

Han kom hen til mig; han var den mest rolige. Han tog Bøssen, saa' paa den og paa mig, slængte den over Skuldren, gav mig sin egen, og sagde: „Kom!“

Jeg vaagnede af Fortryllelsen — af Bedøvelsen. Jeg følte, at jeg maatte være ligbleg. *Han* havde heller ingen Farve. Jeg lavede mig til at følge ham, men standsede pludseligt, rev Fjedren til Side paa hans Baglader, tog Patronerne ud og puttede dem i min Lomme.

„Saa!“ sagde jeg. „Nu vil jeg gaa hjem med Dig! Jeg drømte om „Helhesten“ i Nat. Det betyder Ulykke, men *endnu* er der da ingen sket!“ —

„Helhesten!“ sagde han med et tonløst Gisp og stirrede paa mig. Han sagde ikke mere, men gik foran; jeg fulgte.

Vi gik ad en Omvej — i fuldstændig Tavshed — tilbage til Vandmøllekroen, hvor Unkas var lukket inde.

„Giv mig en Snaps Kognac!“ bad jeg Værten. Jeg drak Glasset ud — og det ikke et lille, — som om det kunde have været Vand. „Skal Du ikke have en?“ spurgte jeg min Ven.

Han rystede paa Hovedet: „Jeg drikker aldrig Spiritus!“

Vi fortsatte Vejen hjem, hver i sine Tanker. Himlen var bleven overtrukket, bleg, tung; en skarp Vind blæste; Løv raslede ned for vore Fødder. Vi klatrede over Skovgården, hvor en Busk tog fat i Remmen paa min Bøsse. Jeg tænkte øjeblikkelig: Gud være lovet! den er ikke ladt! —

Og saa tænkte jeg paa Morgnen, da vi var gaaet ud over Brakjorden. Hvor sjældent er Morgnen Aften lig!

Middagsmaden havde ventet længe paa os. Husholdersken smilede resigneret. Hun syntes at være indøvet i at føje sig efter alt. Jeg satte mig til Bords — jeg havde mærkeligt nok god Appetit. Min Ven undskyldte sig. Han vilde ind paa sit Værelse og hvile lidt. Jeg tænkte efter, om jeg ogsaa burde lade ham være alene. Husholdersken beroligede mig: Herren plejede altid at lægge sig hen en Timetid, naar han havde sine nervøse Hovedsmerter!

Saa gik Eftermiddagen. Jeg røg Cigarer og søgte bedst muligt at forjage Indtrykket fra Skoven; men jeg fandt dog, at Landlivet, selv paa en god Gaard, kan være trykkende, ensformigt — især naar der ingen Husfrue er. I Morgen vilde jeg rejse!

Han kom ind, ganske veloplagt tilsyneladende, gjorde Undskyldninger og spøgede med den lille Tjener, hvem han gav Ordre til at tænde Lamperne og lægge i Ovnene inde i den store Havestue.

Der sad vi da — jeg med Rødesheimeren for mig — han med et Glas Vand og en meget mørk, kold Kop Kaffe.

Ogsaa han tændte sig en Cigar. Vi røg begge længe i Tavshed — og derpaa under korte, spredte Bemærkninger om Vinden, Regnen, Høsten, politiske Forhold.

Endelig lagde han Cigaren bort, trykkede den flade Haand stærkt imod Panden, saa' en Stund ned i Gulvet og sagde:

„Lad mig saa fortælle Dig .... Vil Du — gider Du høre?“ —

„Nej, jeg beder Dig derom — indstændigt!“ sagde jeg.

Han fortalte, idet han gik lige til Sagen:

„Du husker da altsaa vor Skolekammerat Preben — ham, vi kaldte for „Helhesten“? Godt! Da Du var rejst til Udlandet — eller hvor Du var blevet af — prøvede han, sammen med mig, at tage statsøkonomisk Eksamen. Han opgav det og tog herud paa Landet til den gamles Gaard, som han snart efter arvede. Jeg blev i Byen, tog Eksamen, og morede mig saa. Jeg kom hjem, da min Fader følte sig gammel og gerne vilde sætte mig ind i Gaardens Drift. Preben boede paa sin Gaard, tre Mil herfra; han og jeg var uadskillelige — ligesom vi havde været i Skolen. Han havde ikke forandret sig synderligt — vedblev at være et stort Barn, med et kort, brunt Skæg, sine fremfaldende Øjne, sin Haartjavs, sin Klumpfod og sin Stok. Han var lidenskabelig Jæger, ligesom jeg; han holdt af at spille et Slag Kort, køre Heste, bytte Heste .... anden Idræt forbød sig af sig selv, men for Resten drev han sin Gaard meget bedre, end hans Magelighed lod formode. Den beroede jo ogsaa for en Del paa hans Legemsfejl. Han var kærnesund som altid, stærk, godmodig. Du véd, han kunde blive hidsig trods nogen. Og blev han det, saa skaanede han ingen og intet — heller ikke sig selv.

Mig saa' han op til med ubegrænset Tillid og en næsten generen-

de Beundring. Og jeg holdt af ham. Han var en redelig Fyr, var han; og trods sin Kluntethed og Grovkornethed slet ikke nogen indskrænket Natur.

At sige .... men nej! jeg fortæller videre.

En Dag, som vi er paa Andejagt, giver han sig til at synge en rørende Sang. *Han* sang! forstaar Du. Jeg kom til at le. Le Du kun! sagde han, uden Fortrydelighed men dog en Kende reserveret. Saa betroede han mig forlegen, at han gik og tænkte paa at forlove sig. Jeg spurgte, med hvem? men han vilde ikke ud med Sproget. Jeg erindrer tydeligt, at jeg den Dag kom til at se meget forskende paa ham og tænkte ved mig selv, at han var ualmindelig stedmoderligt behandlet af Naturen. Det gjorde mig ondt for ham — hvad det maaske tidt havde gjort mig; men paa samme Tid irriterede det mig som noget stygt og ufint, at en ung Pige muligvis kunde ville tage ham .... naturligvis for Gaardens Skyld ... tage *ham*!

Saa dan gaar det „mellem Venner“. Og alligevel holdt jeg af ham. Han var bleven mig uundværlig — maaske som Relief. Hvem kan sige det!

Nogen Tid efter kom han kørende over til os. Du skal med mig — sagde han — ind til Byen .... Du skal se paa hende — det er lige ved at være afgjort — men jeg vil høre *din* Mening!

Han var i en løjerlig Ophidselse, som slet ikke klædte ham. Jeg vægrede mig, men maatte give efter. Du er den eneste — sagde han — som har Forstand paa Fruentimmere! Hvis Du siger: tag hende! saa tager jeg hende. Siger Du, at hun ikke du'r, saa tror jeg Dig — men saa tager jeg hende alligevel; for ser Du, jeg kan hverken sove eller spise, og jeg tror, at Folk kan se det paa mig, og at de ler af mig. Det maa ha' en Ende! —

Saa kørte vi sammen ind til Købstaden, hvor jeg næsten aldrig kom. Jeg hader smaa Købstæder. Enten en stor By — helst en Verdensby — eller Landet! Undervejs kom Forkiaringen. Der var en Familie, som det var gaaet tilbage for; fire ugifte Døtre; den yngste elskede han.

Jeg saa' hende. En pur ung Pige, ikke stort mere end konfirmeret. Hun var nydelig — mere end nydelig; sky, tilbageholden, denne kyske Ynde over hver Bevægelse, dette lukkede, gaadefulde over de fine Træk, som venter paa Sol, Foraarsomfavnelser — og dog ikke *véd*, at det venter .... eller ikke *røber* nogen Viden! Du kender det formodentlig? Vi kender det jo alle!

Preben trak mig til Side og hviskede dirrende af spændt Utaalmodighed: Naa? ....

Hun vil blive en nydelig Frue paa Gaarden! sagde jeg. Jeg skulde sige noget. Jeg kunde lige saa godt have sagt: Syv og syv er fjorten! bring bare Sagen i Orden!

Saa forlovede han sig. Det hele var mig næsten pinligt at være Vidne til.

Papa og Mama beflippet glade, med Øjekast til hinanden: Ja, grim er han rigignok, men ....! De tre ældste Pigebørn ligegyldige, med nogen Misundelse, men nærmest med et: Nej mange Tak — *ham* dog ikke! ....

Og saa blev hun kysset af Papa og Mama og Søstrene. Og hun lod ham kysse sig. Ikke en Mine forandredes i det smukke, blege Ansigt — bleg var hun.

Jeg skyndede paa Hjemturen. Han vilde blive. Vi blev begge bedt om at tage til Takke med hvad Huset formaaede. Jeg *maatte* hjem! sagde jeg. Tag Du bare Køretøjet! raabte han, ellevild af Glæde. Jeg *flyver* hjem en Gang i Aften!

Man kan sige meget dumt i sin Forlovelsesrus. Glæden plejer at forskønne og idealisere. Hun saa' i dette Øjeblik fra ham hen paa mig. Jeg studsede .... og saa lod jeg Køretøj være Køretøj og fik mig en Hest fat hos en Købmand og red hjem.

Jeg kunde ikke glemme hendes Blik. Jeg var saa lidt sikker paa, at hun selv havde vidst, hvad der laa i det — men jeg bestemte allerede undervejs, at jeg vilde holde mig i tilbørlig Afstand fra min Vens nye Lykke.

Forholdene kom min Bestemmelse i Møde. Min Fader blev langvarigt alvorlig syg; jeg havde nok at tage Vare; Preben havde ogsaa fuldt op at gøre med Forberedelser til Bryllup — baade i Byen og paa Gaarden.

Da Brylluppet stod, døde just min Gamle. Jeg fik en høist kurios Billet fra Preben, med megen Beklagelse over, at *jeg* skulde savnes, og en uskræmtet — jeg kan gerne sige brutal Tiikendegivelse af hans Henrykkelse over, hvad der forestod ham.

Jeg puttede Billetten ned i min Sekretær. Jeg véd ikke — jeg tror i en ubestemt Forudfølelse af, at der ligesom vilde komme til at ligge et Forsvar for mig i hans billet-doux. Jeg erindrer i alt Fald, at jeg allerede dengang gentog for mig de barschikose Linjer:

Und könnte der Hippopotamus reden,
Er müsste wohl so deklamiren!

Da min Fader var død og jeg havde faaet mig en paalidelig Forvalter eller Bestyrer, realiserede jeg et af mine hedeste Ønsker: et længere Ophold i Udlandet. Jeg følte mig lidt forkælet, forvent — og dog meget begrænset, næsten grøn. Før end jeg rejste, red jeg over paa Besøg hos Preben. Jeg var noget nysgerig, men alligevel

ked over at skulle gøre dette Besøg. Herren og Fruen var taget en Tur til Hovedstaden; de haabede at se mig dér paa et Hotel.

Jeg opsøgte dem ikke, men rejste lige igennem til Udlandet. Dér — det maa jeg tilstaa — glemte jeg meget snart min gamle Ven og hans nye Lykke. I London, Paris, Rom, og St. Petersborg bliver Erindringer om en lille dansk Herregaard just ikke hver Dag opfrisket. Korrespondance var der ikke Tale om; Preben var ikke Pønsens Mand ... hvad jo de færreste nygifte Ægtemænd er. Ved det første Aars Udløb fik jeg en Meddelelse om det første Barns — en Drengs — lykkelige Fødsel. Da jeg imod Slutningen af det andet Aar kom hjem, ventede man hver Dag en lille Piges Ankomst. I hvert Fald blev det en Pige.

Jeg sad paa min Gaard; jeg tilstaaer en Smule biasé — maaske rettere akkurat mæt af de mange Indtryk og Oplevelser, uden at være overmæt. Jeg blev til en Begyndelse Landmand med Liv og Sjæl igen. Jæger var jeg vedbleven at være. Det er herligt for Krop og Sjæl paa Landet — naar man har en god Fordøjelse og en god Samvittighed. Ingen af Delene havde taget Skade hos mig endnu.

Preben kom i Besøg — væsentlig uforandret. Kun overraskedes jeg ved hans Grimhed. Jeg havde virkelig glemt, hvordan han saa' ud — „Helhesten“. Hans Bryst var blevet bredere end Skuldrene. Hovedet med Haartjavsens lydende frem — Øjnene endnu mere udhævede, syntes det mig. Da han stolprede gennem Forstuen, beføvede ingen at melde ham. Huset næsten drøede. Jeg maatte uvilkaarligt tænke paa Stengæsten i „Don Juan“ — som jeg havde set og hørt paa næsten alle Scener i Udlandet, ganske som jeg plejede i de grønne Aar hjemme.

Det var mig ganske ufatteligt, hvad jeg skulde tale med ham om. Vi sad og saa' paa hinanden. Han blev rød, den skikkelige Fyr, og snart var den hjemlige Tone slaaet an. Han vilde bede mig til Barnedaab; hans Kone havde været syg i nogen Tid efter den sidste Seng; men nu var alt godt igen. Jeg maatte endelig være Fadder.

Jeg har altid haft imod Barnedaab ... jeg kan ikke forklare det næjere; jeg synes, det er en Profanation — baade af Kirke, Barn, Præst og det hele. Jeg sagde ham det. Han forstod det ikke. Det er en ren Gudsengel — siger jeg Dig — Du tror maaske, at hun ligner mig? Aa nej, hun er Moderen op ad Dage .... den yndigste lille Pige, Du kan se for Dig!

Jeg blev rørt; flov paa hans Vegne — rørt over hans Selvironi eller Selverkendelse — alligevel flov og ubehagelig til Mode. Saa lod jeg ham indskrive mig som Fadder.

Dagen efter forstuvende eller forvred jeg min Fod. Jeg sendte min Gave og en Undskyldning. Jeg syntes nu, at jeg ikke skulde blan-

des ind i hans Lykke. Nu, efter at jeg var kommen hjem igen paa Egnen, stod atter hendes Blik for mig.

Saa red jeg en Gang derover. Hun var alene i Dagligstuen med den lille Pige ved Brystet. Et af de skønneste Syn at se en ung — oven i Købet smuk — Moder give sit Barn Bryst. Ingen havde meldt mig; hun sad foroverbøjet, da jeg traadte ind; jeg selv blev flov; hun blev rød som Blod og dækkede hurtigt Hals og Barm med et Tørklæde. Jeg lod som ingenting, satte mig, spurgte til hendes eget og min lille Guldatters Befindende. Barnet skreg uophørligt; Moderen tyssede paa det, kunde ikke svare mig, rejste sig og gik ud.

Naa, det var da ikke farligere! tænkte jeg lettet. Preben var i Marken. Jeg ventede; Eftermiddagen faldt paa.

Saa kom hun ind igen. Jeg studsede. Om det var den begyndende Skumring, der lagde sit flatterende Halvlys over hende — eller jeg var særlig modtagelig for blide Indtryk den Dag ... jeg véd det ikke; men jeg véd, at jeg studsede — og jeg saa' at hun mærkede det. Allerede *det* var en Bro imellem os. Jeg erindrede hende som den pur unge Pige — bleg — sky — næppe helt udviklet ... og jeg havde forestillet mig, at de to saa hurtigt paa hinanden følgende Fødsler skulde have gjort hende mager, hulkindet — eller hvad nu et Mandfolk tror ... og jeg saa' for mig en fuldt udviklet Skønhed — med Linjer henimod det yppige — en rank Holdning — Væsen som en Dame — Høfter som en Kvinde — Barm som en Moder.

Ansigtstrækkene var vel ikke aldeles ungdomsfriske — men det jomfruelige Skær, som de havde mistet, var erstattet med en Regelmæssighed, en Harmoni og en besynderlig vemodig Ro, som overraskede mig og et Øjeblik gjorde mig tavs.

Hun rakte mig venlig, lidt forlegen Haanden; fandt sig snart til Rette i en ligegyldig Samtale, og saa' alt imedens paa mig med et forskende Blik, der vilde have været frittende, hvis det ikke havde været smerteligt tillige.

Du er nok ikke lykkelig! hviskede det inden i mig; og en advarende Stemme manede mig om, at her kunde være nogen Fare — for os begge.

Jeg holdt Samtalen vedlige, i en spøgende, let raillerende Tone — som man uden stort Besvær erhverver sig den under et Evropa-besøg.

Hun hørte kun adspredt efter, men søgte at smile paa de rette Steder; hendes Tanker var kendeligt „bag paa“ hende.

Saa drøede det i Huset. Preben kom, svæddrivende, trykkede min Haand, saa den knagede, og gav sig til at kysse hende.

Disse Ægtemands-Kys — de ganske hensynsløse — overfor „en Ven“, — — Du kender dem maaske?

De har anstiftet, anstifter, og vil anstifte deres Skade, saa længe Ægteskaber af *den* Art bestaar. Men selvfølgelig: jeg kunde være gaaet straks — og blevet borte.

Jeg maatte blive og drikke The. Hun rejste sig snart fra Bordet; hun skulde ind til Børnene.

Da hun lagde sin Haand i min, saa' hun paa mig .... dette Blik, som nu blot var mere tydeligt udtalt, uden at hun endda — det er i hvert Fald min Anskuelse — var sig dets Rækkevidde fuldt bevidst. Og hun sagde: Nu maa De virkelig komme snart igen — for Prebens Skyld — han har det saa ensomt!

Aa nej dog, lille Kone! .... raabte han efter hende og vilde ud ad Døren. Men hun lukkede den i for ham

Er hun ikke mageløs? spurgte han, hændergnidende. Og sikke Børn, hun har skaffet mig! Ja *dem* maa Du komme igen og se! ....

Jeg red hjem, sværgende paa, at jeg ikke vilde sætte min Fod dér.

Der gik Uger, Maaneder. Han sendte Bud, officielle Indbydelser, kom selv; jeg varierede mine Undskyldninger saa behændigt, som en Skakspiller gør sine Træk. Til sidst gik det op for ham — til hans kendelige Forknytelse — at jeg ikke vilde.

Er det Barneskraalet, Du er bange for? Vi sætter Børnene paa Loftet! sagde han som det sidste Forsøg.

Jeg svarede ham, at jeg var ved at gaa i Frø; jeg var uforbederlig Ungkarl — derfor Særting — hypokonder .... jeg var lige ved at være Fruentimmerhader!

Det maa jeg tro! nikkede han og knugede min Haand med den dybeste Medfølelse. Saa gik han.

Han blev borte med det samme. De tre Mil mellem os var bleven til tredve.“

Min Ven fortsatte sin Fortælling efter et lille Ophold:

„En Vintereftermiddag — i bidende kold Blæst — rumlede en Gig ind i Gaarden. Jeg saa' ud ad Vinduet i min Arbejdsstue. En uhyre Bunke Pelsværk kravlede tungt ned paa Stenene. Det var ham.

Naa, Isbjørn, — sagde jeg — vil Du atter bede til Fadder?

Han svarede ikke, slængte Pels og Hue, humpede ind i min Stue, fik Sofaen til at knage under sig og bad om en Snaps Rom.

Du — sagde han — jeg har kastet den Splejs paa Porten!

Hvem? spurgte jeg, i højeste Grad overrasket.

Ham — min Forvalter! Kanske slog jeg lidt haardt .... men han kan takke sin Gud, den Laban, at jeg ikke lemlæstede ham helt.

Nu er den Pot ude! Han kan gaa hen og fornærme andre Folks Kone — men *min* skal han, s'gu Fanden ta' mig, lade være i Fred! —

Jeg stirrede paa ham: Hvad er det, Du siger?

Saa fulgte Forklaringen. Det var slet ikke nemt at komme til Bunds i Sagen. Hans Kone stod uanfægtet i hans Omdømme — hævet over selv en Skygge af Mistanke — end ikke en saadan blev berørt — hun var bleven fornærmet af den unge Forvalter — hvem hun oven i Købet havde vist venlig Imødekommen, forældreløs som han var ... men nu var det alt i Orden ... kun vilde Mand og Kone gerne have lidt Selskab — saadan en lille Whist til at begynde med — i en gammel prøvet Vens Skikkelse!

Sig mig — spurgte jeg, idet jeg anstillede mine Gisninger — ønsker ogsaa din Kone at se mig — eller er det kun Dig? ...

Det er os begge! Du maa endelig komme. Sæt dine Heste for — nu straks!

Han vilde ikke blive og køre med mig, men rullede bort i Giggen, efter at have *knaget* et Løfte ud af mig.

Da han var kørt, betænkte jeg mig kun et Øjeblik: Naar det er *saadan* fat — saa er der ingen Fare. Men jeg havde unægtelig ikke troet det om *hende*!

Og jeg kørte, medens jeg sad og filosoferede over den gamle Gaade: Manden og Kvinden!

Hun modtog mig kølig, uden Spor af Forvirring; hendes Ansigt fremviste en streng, i høj Grad behersket Ro — hen imod lidende Følelseshed. Det bløde, søgende Udtryk i Øjet var borte. Hun var som Sindbilledet paa den krænkede, dybt forurettede Matrones Værdighed ... og samtidigt saa' hun yngre ud end sidst, klædt paa med raffineret Smag, uden Prydelser — Toiletet virker jo netop, naar det undgaar Pynt.

Hun var bleven en Kende slankere. Eller hendes Kjole sad bedre. Halsen var blændende hvid; Armen halvt blottet.

Og jeg studsede. Hun syntes ikke at bemærke det.

Whisten — sammen med en ældre Husveninde — gik trevent. Lidt efter lidt følte jeg Situationen lidt komisk. Hvilken Rolle var *mig* tildelt her? Jeg blev lystig, kaad; hun sendte mig et misbilligende Blik ... jeg forlangte, som Svar, den bedste Guava-Rom paa Aftensbordet!

Den skal Du Pinedød faa! sagde Preben. Vi vil være glade i Aften — ikke sandt, lille Kone? —

Og vi var glade. Jeg skal love for det. Det var mig, som snakkede, vaasede i et væk — med noget siddende mig i Halsen, for Brystet, hele Tiden. Jeg „lugtede Djævlén“ — som Tyskerne siger. Preben spiste og drak slugvornt.

Den unge Frue mælede inter — men saa' af og til paa mig, og jeg turde ikke møde Blikket.

Endelig gik den gamle Dame ovenpaa og til Ro. Du kører da ikke endnu? — sagde Preben — vent blot lidt, jeg skal en Runde over i Staldene! Nu da min Forv ..... da der inter Opsyn er ... kunde de nemt svide mig Kassen af over Hovedet! Vil Du med? —

Nej, lad ham blive! sagde Fruen.

Og jeg blev siddende ene med hende. Hun gik hen til sit Sybord, søgte deri — og kom over imod min Stol, holdende inden i sin Haand et sammenkrøllet Papir, som hun rakte mig med et hastigt, uroligt, paa en Gang bedende og truende Blik.

Læs det — naar De er kørt! sagde hun med en fremmed Bero-ning i Stemmen. Saa gik hun ind til Børnene.

Jeg maatte endnu sidde en Timesid med Preben, da han kom tilbage. Han vilde absolut drikke Resten af Guavaen. Og det kendtes paa ham, at han havde drukket, da vi endelig rejste os.

Han omfavnede mig — vilde kysse mig, tror jeg, og duftede mig sin glødende Venskaberklæring ind i Ansigtet — samtidigt med at han støjende indflettede en Kærlighedserklæring til sin Kone.

En bidende kold Nattefart, den. Men jeg følte hverken Vinden eller Kulden. Seddelen brændte mig i Vestelommen. Ikke saa snart var jeg hjemme og inde paa mit Værelse, førend jeg fik tændt Lys og læste:

Kom i Morgen ved Mørkningen. Han er kørt til Byen. Jeg maa — hører De — jeg *maa* tale med Dem. Kommer De ikke, eller sender De mig skriftligt Svar herpaa, saa sker der en Ulykke.

Det var alt! tænkte jeg ved mig selv. Jeg var nærmest skuffet — min Forfængelighed var krænket. Jeg var ikke med i Spillet. Vil hun løbe bort med Forvalteren — og skal jeg maaske assistere? spurgte jeg mig selv.

Jeg brændte Seddelen, gik til Sengs, men sov ikke. Jeg døsede blot; læste Linjerne højt uderad — besluttede, at jeg vilde skrive — fik saa en Uro over mig, en inderlig Medlidenhed med hende — med mig selv. Og saa tænkte jeg paa hendes hvide Hals og halvt blottede Arm — paa hendes fine Profil — hele den skønne, svaje, yppige Skikkelse .... Hvad var det for en Forvalter? Og jeg — jeg selv — som kunde være bleven ... Fy! sagde jeg ganske højt. Og paa en Gang var det, som Døren gik op — og ind stolprede han — „Helhesten“. Men Gud, hvilken Helhest det var! Et plumpt, vildt, blegt Bestie — med slattet, dødt, hængende Kød om Mastodontknoglerne. Tre skranglende Ben efter sig — klap, klap klap — min Vens Assigt, trukket ud og forvredet til et Dyrs — med rædselsfulde, ligesom i Dødsmerter brustne Øjne — og Hornet — Hornet, som en Enhjørnings Spiral, pegende frem imod mit Bryst! ...

Det er Døden — det er Varslet! skreg jeg ude af mig selv. Og med en voldsom Bevægelse vaagnede jeg, idet en klam, kold Genstand tog mig i Haanden.

Det var Unkas — min Hund, dengang kun en Hvalp, som stikkede mig.

Næste Eftermiddag hen imod Skumringen — efter at jeg flere Gange havde ladet spænde for og spænde fra — var jeg paa Vejen i min Jagtvogn.

Jeg kørte under Hjertebanken ind i Gaarden. En Karl meddelte mig, at Herren var taget til Byen. — Saa gaar jeg indenfor et Øjeblik .... hvis Fruen er hjemme? — sagde jeg.

Jo, hun var hjemme!

Jeg maatte vente noget inde i den halvmørke Stue. Kakkelovnsilden lyste hen over Gulvet. Der laa en Kørehandske. Jeg tog den op. Det var hans. Med den paa Brystet — tænkte jeg, idet jeg purtede den ind — har Du en Talisman! — Dum Snak! — Jeg rev den ud og slængte den hen paa Bordet. Det er jo en anden og ikke Dig, man vil noget her!

Et Minut efter laa hun ved mit Bryst; hviskede lidenskabeligt hulkende — med hjerteskerende, dæmpet Stemme: Frels mig — hører De — frels mig fra det forfærdelige — frels mig for mig selv — det Menneske ødelægger mig — jeg bliver gal — jeg tager mig af Dage!

Men han er jo jaget bort! hviskede jeg. Er han kommen tilbage? Hvor er han? ....

Hun stirrede mig ind i Øjnene — mine Kinder var vaade af hendes Graad — hendes Øjne var unaturligt store:

Min Mand! Det er min Mand!! sagde hun og skjulte Øjnene.

Hvad — Preben? næsten raabte jeg.

Ja! — Preben! sagde hun langsomt, tonløst, knugende sig i Rædsel ind til mig.

Og dermed var hans Dom afsagt. Dommen over os alle tre."

„Ingen Forhold i Verden“ — fortsatte min Ven efter en Afbrydelse — „nej jeg tror ingen Forhold ligner hinanden som strafværdig Elskov, Sødmen, Bitterheden, Afsmagen — Følelsen af Skam, Utryghed, Uværdighed: alt kommer med logisk, ubarmhjertig Konsekvens igen, ligegyldigt under hvilken Breddegrad, social og moralsk, Elskoven opstaar. Alt skal dækkes ved ny Berusning. En Last er en Last. Brændevinsdrankeren, Morfinsofferet maa stadig ty til ny Dosis. Og kalder man Lasten for Brøde — og siger man, at den

brødefuide Kærlighed har sine berusende Momenter, som man maa-
ske ikke vilde bortbytte for Alverden — saa har Rusen ligegodt sine
Kvæler, der med Jerntænger griber om den Livsrod, hvorpaa Ny-
delsen tærer.

Du véd det maaske. Jeg fik det at vide.

Men Begyndelsen i et slikt Forhold er unægteligt en saadan, at
man kan forstaa, hvordan Fristeren maatte være til Mode, hvis det
havde lykkedes ham at vinde den store Kalender-Helgenindes Gunst.

Der er saa utrolig meget skjult i det menneskelige, særlig det
kvindelige Hjertes Historie. Og det er vel godt, at det er skjult. Vi
turde ikke se hinanden ind i Øjnene, vi Mennesker, dersom alt en
Dag blev aabenbart.

Straffen begyndte for os — for mig — dér, hvor maaske en anden
vilde have set Forsvar, ja Belønning. Det var ikke Sanserusen alene-
som bandt mig til hende. Saa brydes dog Forholdet en skønne Dag,
hvis det kun er Rus. Nej — Baandet var abrydeligt; jeg kom til 'at
hojde inderligt af hende.

Og hun fortjente det. Blot af den Grund, at hun var saa ulykkelig,
havde hun fortjent det.

Hvad jeg først forlangte Forklaring over, var denne unge For-
valter. Forklaringen laa nær nok. Da jeg blev borte — som hun
troede i Foragt for hende, at hun havde kunnet røbe sig saaledes
overfor en fremmed, Mandens Ven — saa sank hun sammen. Hun
havde virkelig, som alle uskyldige Kvinder, haabet paa et Venskab.
Der kom jo næsten ingen i Huset; hun var alene henvist til Manden.
Havde han været en Spiller, Dranker, Døgenigt — mishandlet hende
med Ord eller Slag ..... hun vilde have følt sig hævet i al sin Elen-
dighed. Men han var Hæderligheden selv, en Hæderlighed, som for-
nedrede hende, mishandlede hende ved sine Kærtegn.

Han elskede hende, Børnene — som Dyret elsker sin Mage, sit
Afkom. Og han var i sin Ret. „Alverden“ gav ham denne Ret —
ligesom Alverden stod med Stenen parat, hvis hun brød den Ret.

Men hun elskede selv disse Børn. Havde de ikke været, vilde
hun for Aar og Dag siden have berøvet sig Livet.

En ganske almindelig Roman, denne. Ulykkeligvis udkommer Ro-
manen i Hundreder af Oplag og Tusinder af Eksemplarer Landet og
Verden over. Aarligt lyses Samfundets Velsignelse over Par efter
Par — over uforstaaende Sorgløshed, Brutalitet, Skændsel, Fortviv-
lelse. De meget fromme eller de meget tapre eller de meget føles-
løse holder Pinen ud. Resten dør modstandslost Tomme for Tomme,
eller omkommer sig selv voldsomt. Vi Mænd aner dog i Grunden
ikke, hvad der af stille kvindelig Fornedrelse findes rundt omkring
os, oppe som nede. Vi aner det af den Grund ikke, fordi en Mand, et

Individ af Mandkønnet, aldrig, selv om Frihed og Værdighed forlises nok saa meget, kommer i en Sælling som Kvinden — Kvinden, der gives til Pris. Det er haardt at skulle sige det, naar man selv har været Eiskeren; men Prostitutionen udenfor de korintiske Templer — som den hæderlige Kvinde *kunde* undfly — er bleven til en Givning sig til Pris indenfor vor Kulturs tryggeste Bolværk: det konubiale Samliv mellem Mand og Kvinde!

Selvforstaaeligt: den strengt hæderlige Mand — eller den for Lidenskab utilgængelige — tager sin Hat — siger: Det gør mig inderlig ondt, min Frue! .... og gaar sin Vej:

Jeg blev.

Den unge Forvalter vilde jo ogsaa i mit Sted være bleven. En Eftermiddag havde han truffet hende alene i Stuen, grædende i Sofaens Puder. Han var en skikkelig Fyr, havde ikke kendt Forældres Ømhed, men bevarede et godt Hjerte imod Dyr som Mennesker — mod alle lidende. Han spurgte, hvad hun fejlede? Hun gav sine Hovedsmerter Skylden — rejste sig over Ende, følte, at hun blev gal af Smerte og Sorg, hvis hun ikke kunde i det mindste høre paa et Væsens Deltagelse. Han satte sig ganske naturligt hos hende, trøstede hende saa godt, han formaaede. Hun lod ham, i fuldkommen Tankeløshed, tage hendes Haand, og da han atter gik, trykkede hun ham erkendeligt i Haanden og sagde til ham, at han var et godt Menneske!

Han var et ungt Menneske — og rimeligvis noget indtaget i sig selv. Da han ved given Lejlighed vilde forny Fortroligheden, opdagede hun først, at hun mod sin Vilje havde indrømmet ham en Frihed, som han syntes tilbøjelig til at misforstaa — om ikke til at misbruge. Han var alt andet end fordærvet, men tung, kejtet i sin Intelligens og paastaelig i, hvad han mente sit Venskabs Ret. Han blev hende fremmed, ubehagelig i samme Øjeblik, som han brugte Ordet „Ven“. Efter en fornyet, pinlig tête-à-tête maatte hun betyde ham, at han groveligt havde misforstaaet hende .... han blev fortvivlet, kom med Bebrejdelser ... Manden traadte ind i det samme — og Scenen paafulgte.

Det var under denne Scene, rystende og ligbleg, som dens Voldsomhed gjorde hende, at Billedet af mig, min Skikkelse, noget i mit Blik, uimodstaaeligt dukkede frem for hende. I samme Nu havde hun taget en Beslutning. Hun sendte Preben af Sted efter mig; selv gik hun ind i Barnekammeret og skrev Seddelen. — — — —

Jeg kom til at elske hende inderligt. Og hun fortjente at elskes inderligt, fint, hensynsfuldt, med Forstaaelse af alt, hvad der nobelt og sjælfult rørte sig hos hende.

Der var Begyndelsen til min Straf. Havde Sanserus alene bundet

mig til hende, saa kunde jeg have brudt. Var jeg nu gaaet fra hende, saa havde hun berøvet sig Livet. Jeg var sikker paa det. Over alt andet satte hun Børnene. Men over Børnene var jeg kommet til at staa. Det er Kvinden — i sin allerypperste og allerfarligste Egen-skab.

Børnene holdt hende tilbage; ellers var vi flygtet. Var jeg gaaet til Preben og havde sagt: Saaledes og saaledes! Giv hende i det mindste det ene Barn! .... han havde slaet mig ned og taget hende til Naade igen. Hendes Dødsstraf altsaa. Var hun og jeg flygtet og havde anraabt ham om Børnene .... han var sat efter os, havde fulgt os Jorden rundt, dræbt mig og taget hende med hjem. Jeg kendte ham, kunde ikke tillade mig nogen Illusion.

Der var dette ved ham, som jeg senere har truffet hos adskillige Mænd af vor germansk-nordiske Race. Han var — hvad man hos Kvinder plejer at kalde „snærpet“. Ilde berørt af et frivolt eller dri-sigt Ord taalte han ikke nogen naturlig Ytring, der formentlig kunde saare hans Begreb „Kvinde“, „Ægteskab“, „Kærlighed“ osv. Der er ingen Tvivl om, at han ansaa' sig selv som fuldkommen dadelfri — og dog tillod han sig, i Vennens Nærværelse, overfor sin Hustru Spas og Ytringer, som man tilgiver Bonden, og som kun Bonden finder gemyttige. Paa Beskaffenheden af hans Kærtegn tør jeg ikke tænke — saa kunde jeg undskylde alt hos mig.

De ulykkelige Kvinder!

Saa blev alt, hvad det udad til havde været. Et nedværdigende Forhold — ja, det er nedværdigende at bedrage sin Ven, lyve, tage hans Ejendom. Og Bitterheden, Afsmagen var ofte nær ved at overvælde mig. I ny, sød Rus maatte hver en saadan Opvaagnen dødes. Skuffende en anden maatte vi skuffe os selv, naar Nag, Skam, Smerte pinte os. Gud! hvor Menneskene dog tilføjer sig selv de blodigste Krænkelser. Man tænke sig: havde vi taget Sagen leifærdig — eller blot let — saa havde vi kunnet nyde. Nu nød vi — og led allerede derigennem Brødens Straf.

Og dog — hvis der gaves Grader i Brøden, saa kunde jeg have sagt: denne Kvinde er alligevel ren igennem sin Elskov; den er dyb, inderlig, sandfærdig — saa tæt den grænser dér op til Løgn og Smuds! Men dér gives ingen Grader i Brøden. Samfundet kan ikke justere sit Maal efter de enkelte. Og de enkelte? .... ja de lider for den hele, almindelige Elendighed, Virvarret i vore moderne Anskuelse om, hvor Skyld og Brøde egenlig ligger.

Jeg har *endnu* ikke set den Mand eller Kvinde, der har sig selv eller sine Guder frelst ud af den Kamp!

Men alle, baade legemlige og aandelige Funktioner, Evner, Anlæg spændes i de Kamps. Snildhed, Opfindsomhed, Mod! Ingen an-

de noget .... Preben selvfølgelig mindst af alle. De „uadskilnelige“ Venner fra Barndommen havde atter fundet hinanden. Glæde, Morsskab, Selskab og Besøg var rykket ind paa den ensomme Gaard. Husherren overstrømmende af mageligt Velvære; Husfruen blomstrende .....

Saa afbrød Døden.

Hun skulde skænke et Væsen Livet. Saa inderligt, som nogen, havde hun længtes herefter; — det vil sige, længtes, som man kan under hemmelige Smil og Kærtegn — og under fortvivlet bitter Graad.

Saa stødte noget til, Dagene forinden. Lægen maatte hentes; han kom hovedrystende ind i Stuen til mig og bad mig — mig — om at forberede Preben .....

Jeg blev der paa Gaarden, indtil jeg følte mig fejsk ..... Hun var i Vildelse, maatte ingen se ..... jeg tog hjem.

Den Nat ældedes jeg.

Dagen efter, just som jeg havde afsendt et Bud, rullede Giggen for sidste Gang ind i Gaarden hos mig. Jeg behøvede blot flygtigt at se paa Preben ud igennem Vinduet. Han vidste alt.

Da han aabnede Døren ind til mig, var han kobberrød, næsten blaa i Ansigtet. Det saa' ud, som om Øjnene skulde vælte ud af deres Hulninger. Han havde ingen Stok.

I samme Nu, som han fik Øje paa mig, gik Dødens Farve over ham — han blev blaa. Jeg skubbede en Stol til ham, han lod sig falde paa den, saa længe stirrende paa sin fremsrakte Klumpfod.

Hun er død — sagde han hæst — og Barnet med! Lad være at afbryde mig ..... hun var vild lige til det sidste ... jeg jagede alle ud af Værelset — saa fik hun Bevidstheden ..... jeg var alene med hende .... hun raabte paa Dig og sagde at! ... Vil Du nu blot sige mig, Du — det er derfor, jeg er kommen .... Du tager vel med til Begravelsen ..... der maa ikke være Plet paa hende, forstaar Du? Og den første Klapjagt, som vi kan være bekendt at gaa med til, — begge to, forstaar Du — paa den skyder jeg Dig! Du skal begribeligvis have Lov til at skyde igen ..... jeg vil blot have det første Skud — det er nu min Ret, synes jeg! Har Du forstaaet mig? Godt! Saa kom med din Haand — paa det, at Du har forstaaet mig — og at Du møder til Begravelsen — og paa Jagten!

Jeg rakte ham min Haand. Saa humpede han ud til Vognen. Han havde hele Tiden, medens han talte, undgaaet at se paa mig.

Først siden efter, da jeg kom hjem fra Begravelsen, erindrede jeg, hvorledes hans Haand, da han tog om min, havde været som en frosen Vante — en stivfrossen Kærevante. *Saa*dan maa Don Juan Tenorio have følt Komthurens Haandtryk. — — — — —

Og den Klapjagt?

Ganske som i Dag — men i Naboskoven. Dog ... der var bare noget, jeg glemte ... jeg tænkte naturligvis i Mellemtiden mellem Begravelsen og Jagten — hvor han og jeg ved flere Lejligheder *maatte* ses, selskabeligt, kammeratligt ... jeg tænkte ofte paa at komme ham i Forkøbet — gøre det til en Slags amerikansk Duel — berøve mig selv Livet. Der ligger tilmed for os Danske, efter hvad Statistiken lærer. Men ... nej! Man har snakket saa meget om Selvmorderens Mod eller ikke Mod. Jeg tror, at mange Mennesker af den Grund alene vedbliver at leve, fordi de mangler Mod til at aflive sig.

Jeg kan ikke sige — som der staar i Romanerne — at den Elskedes „Billed“ viste sig for mig, advarende, pegende for mig paa den Bod, jeg rettelig skulde underkaste mig ved at leve, indtil hans Skud havde strakt mig til Jorden. Min Elskedes Billed viser sig i det hele taget for mig paa en besynderlig taaget, udvisket Maade. Jeg tør egentlig slet ikke tænke paa, hvorledes hun saa' ud ... saa føler jeg en Lede og Tomhed, en Væmmelse og Foragt for mig selv, der kunde bringe mig under Sindssygebehandling, hvis jeg helt hengav mig til mine Tanker.

Til Erindringen om vor Kærlighed derimod — uden noget legemligsanseligt Syns Mellemkomst — til en saadan blid, vemodig, drømmende eller søvning Tilstand hengiver jeg mig kun altfor gerne — og det saa meget mere, som jeg *derigennem* betries for mine onde Drømme om „Helhesten“.

Han besøger mig nemlig tidt, naar jeg sover. Jeg plejer da at vaagne med et Skrig — og min Husholderske maa sidde længe hos mig, med sin Haand i sin, strygende mig over Panden — her ned over Øjnene og bag ad Nakken.

Som oftest lægger jeg mig først, naar jeg har gaaet mig dødtæt i Stuerne. Du vil maaske have hørt det i Nat. Men jeg turde intet sige Dig i Gaar.

Naar Helhesten har været meget ond og ubarmhjertig mod mig i Drømme, og naar jeg atter er bleven „strøget“ i Søvn .. jeg har i den Anledning betænkt min brave Plejerske rigeligt i mit Testamente, som er oprettet til Fordel for min Søsters Børn ... saa kan der falde en veisignet velgørende Fred over mig — og jeg kan næsten føle som en Tilgivelse, eller hvad jeg skal kalde det, medens jeg sidder paa en Høj midt i en stor, stor Eng, fuld af hvide Margariter — og i det fjerne gaar en Mølles Vinger ganske langsomt rundt lige over Solnedgangsskæret. Ved min Side sidder min Elskede. Jeg ser ikke hendes Ansigt — eller rettere, jeg véd, gennem en eller anden Befaling, at jeg ikke *maa* se paa hende endnu. Men hun holder fast om min Haand og ser selv ind mod Solnedgangsskæret. Og hun tæller

langsomt, med sin smukke, blide Stemme, Møllevingernes Omdrejninger. Jeg kan mærke, at hun skjuler sin Graad derved — men hun vedbliver at tælle — ensformigt og blidt .... og jeg véd, at i det Øjeblik hun siger: Saa; nu er det den sidste! — i samme Øjeblik vil Solen gaa ned, Møllen standse, og vi to vil gaa — langt bort, ind i et vidunderligt stille, fredeligt Halvmørke — som maaske har en Morgen bag sig!

Undskyld, men det var blot dette, som jeg glømt.

Og saa Klapjagten!

Den var omtrent som i Dag. Alle Klapjagter er for den Sags Skyld ens. Jeg vidste Stedet — under den tredje Saat — hvor det skulde være.

Preben — med Flor om Hatten og om Ærmet paa sin graa Jakke — havde straks antydet mig det med et Par Ord. Han var i, hvad Folk vilde kalde rigtig jævnt, ligeligt Humør. Han snakkede, lo og drak af Jagtjunkerens Flaske ... Skovrideren havde Forfald. Han sagde endogsaa til mig: Skaal, gamle Kammerat! lad os se, hvem af os to, der først kan skyde Ræven!

Jeg beundrede ham næsten for hans Selvbeherskelse og Koldblodighed. Jeg tænkte: saadan er det med Dyret, der kun drives af ét Temperament, kun besjæles af én Lidenskab — Hadets, Selvforsvarets, Selvtægtens!

Jeg var nærmest sløv inden i, hverken hadede eller ynkede — jeg følte mig maaske lidt fejt, overvandt denne Følelse igen, lo og besvarede hans Skaaltale med Ønsket om, at det blev *ham*, som beholdt Æren!

En Delinkvent ser skarpt ved en saadan Lejlighed. Jeg var sikker paa, at ikke en af Selskabet, allermindst den næsten ældgamle Skovfoged, saa' andet i os to end uadskillelige Ungdomskammerater, hvoraf den ene søgte at forjage sin Enkemandssorg ved det friske Jagtliv.

Saa tog Saaten sin Begyndelse. Preben stak Patronerne i Løbene; jeg undersøgte flygtigt min Bøsse. Vi to gik yderst op imod Tykningen. Han humpede foran ved sin Stok, med Bøssen hængende over Nakken. Jeg fulgte efter.

Skovfogden kaldte ad mig. Jeg vendte mig lidt irritabel. Preben vendte ogsaa.

Skovfogden sagde: Ja undskyld en gammel Skytte — men jeg har kendt Dem begge to lige fra De var Dreng. I Morges, da jeg hængte min Bøsse over Nakken, sprang Remmen ... kanske den var for gammel, ligesom jeg selv. Men ellers plejer det altid at betyde Vaadeskud! .... Lad mig se, at De er forsigtige derinde i Tykningen —

og har Øjnene godt med Dem, inden De kaster til Kinden. For, hvad vilde Forstraaden sige, hvis der hændte noget galt? ...

Preben og jeg kom til at veksle Øjekast. Saa vinkede vi begge beroligende ad ham. Og han gik bort til de andre.

Saa husker jeg ikke mere, end at Preben inde i Tykningen stod for mig — en halv Snæs Skridt borte. Jeg hørte Klapperne i det fjerne og et Raab: Ræven! pas paa Ræven!

Han var — ligesom da han kom ind i min Stue — først kobber-rød. Staa! raabte han dæmpet høst — staa, din Skurk! Vil Du rende for mig ...? Han havde Bøssen ved Kinden, og i det Øjeblik, han trykkede af, gik Dødens Farve over hans hæsligt fordrejede Ansigt.

Skuddet faldt; jeg tog mig op til Øret, følte Blod, et ulideligt Tryk paa eller i Hjernen, og vaklede.

Skyd — skyd, i Guds Navn! raabte han, da han saa' mig svingle. Jeg greb ned for mig til Bøssen, som jeg holdt med den anden Haand tværs over Hoften. Det er i denne Stilling, at den preussiske Soldat afgiver sin „Schnellfeuer“. Jeg véd af intet at sige — begge Skudene fra min Dublet gik af — han tumlede til Siden, derpaa forover, rullede over et Birkestød og blev liggende paa Ryggen.

Jeg stod lænet op imod et Træ og saa' den gamle Skovfoged springe ham til Hjælp, raabende: Aa, Herre Jesus, en Ulykke! —

Preben aandede endnu, drejede det hvide af Øjnene frem i konvulsiviske Smærter og stønnede:

Vi — skød — begge — til den samme ...!

Ræven! sagde Skovfogden og saa' sig forvildet omkring. Hvad vil Forstraaden sige? — aa Gud, aa Gud! ... Jeg varede Dem jo ad! —

Ræven! sagde Preben næppe hørligt. Men han saa' dette ene Ord tværs igennem mig, som om det kunde have været det dødbringende Projektil, hvormed han havde gennemboret sin „trofaste“ Ven.

Og saa døde han, idet jeg sank tungt sammen.

Det er dette Blik, hvormed „Helhesten“ stadig ser paa mig i mine Drømme.

Nu véd Du det altsaa!“ .....

Jeg havde rejst mig, aldeles overvældet. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige, gøre.

Saa gik jeg hen, slyngede mine Arme om hans Hals og kyskede ham.

Han vilde først gøre sig fri, men sank ganske viljeløst sammen. En voldsom Skælven rystede ham; jeg troede, han vilde begynde at skrigte — men det blev til en Hulken, som skaffede sig Udløb i en næsten ustandselig Graad.